

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

МАТЕРІАЛИ

ІХ Міжнародної науково-практичної конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО
МИСТЕЦТВ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ,
МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ,
ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТИ»**

24–26 травня 2024 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Андрущенко Віктор Петрович – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Цьобь Анатолій Васильович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Охманюк Віталій Федорович – кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Хацінський Ярослав – PhD, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва Поморської академії у Слупську (Польща);

Русаков Сергій Сергійович – кандидат філософських наук, доцент, в.о. директора Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Федоришин Василь Ілліч – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Розова Тамара Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософської антропології, філософії культури та культурології Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Прокопович Тетяна Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент, заступник декана факультету культури і мистецтв з наукової роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Каленюк Ольга Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Авраменко Дмитро Костянтинівич – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Зарицький Андрій Олександрович – заслужений артист України, доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Козачук Олег Дмитрович – заслужений працівник культури і мистецтв України, доцент кафедри хореографії Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Москвич Ольга Дмитрівна – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри культурології Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Віхляев Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор, директор Центру українсько-європейського наукового співробітництва.

Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтв: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (с. Світязь Шацького району Волинської області, 24–26 травня 2024 року) ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 296 с.

ISBN 978-966-397-390-6

УДК 7((477)+(100))(062.552)

ISBN 978-966-397-390-6

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024

© Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres», 2024

відіграли важливу роль у знайомстві західної аудиторії зі східною духовністю та філософією. Їхній інтерес до трансцендентальної медитації, йоги та індійського містицизму, особливо через зв'язок з Махаріші Махеш Йогі, резонував з духовними пошуками багатьох хіпі, які прагнули просвітлення та внутрішнього спокою [1].

Висновки. Величезна популярність і культурний вплив рок-гурту надали їм платформу для поширення ідеалів хіпі на світову аудиторію. Їхні заклики до миру, любові та єдності знайшли відгук у мільйонів шанувальників по всьому світу, сприяючи популяризації цінностей та естетики контркультури хіпі за межами її низових витоків. Перетворення «The Beatles» на символ руху хіпі стало свідченням їхньої багатогранності, креативності та культурної значущості. Приймавши дух часу і втіливши його у своїй музиці та публічному образі, вони стали більше, ніж просто гуртом – вони стали іконами культурної революції, що визначила цілу епоху.

Література:

1. The History of the Beatles. URL: <https://beatlescityexplorer.co.uk/the-beatles-history/> (дата звернення: 18.04.2024)

2. Hippie Music: Inspiring Unity, Social Justice, and Change. URL: <https://www.bridportmusic.co.uk/hippie-music/> (дата звернення: 18.04.2024)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-390-6-2>

ЗВУКОВИЙ ЛАНДШАФТ ЯК ЧАСТИНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Ворожейкін Є. П.

кандидат філософських наук,

старший викладач кафедри філософської антропології,

філософії культури та культурології

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Частіше об'єктами збереження культурної спадщини стають артефакти, наприклад: старовинні книги, картини, скульптури, мозаїка, будівлі тощо. Але культурна спадщина не обмежується тільки матеріальними об'єктами, до неї можна віднести все, що створює міст між минулим та майбутнім, щоб зберігати історично мінливу систему цінностей. Ці цінності визначають люди на основі свого досвіду та

світосприйняття. Досвід може складатися з багатьох аспектів, деяких з яких не відразу можуть усвідомлюватися, зокрема, звукові характеристики простору.

Звуки є невід'ємною частиною повсякденного життя та його сприйняття. Задовго до того, як ми навчимося говорити, звуки й образи формують світ, у якому ми живемо [2, с. 17].

У другій половині ХХ ст. Реймонд Мюррей Шефер сформував концепцію звукового ландшафту. Він використав її для підкреслення екологічної ситуації того історичного періоду [4]. За останні роки звуковий ландшафт приверну увагу різних дисциплін за межами акустичної екології. Документація політичних, соціальних та культурних зміни через звук стали ефективним засобом для кращого розуміння взаємовідносин людей з місцями, а також культурними та політичними проблемами, які при цьому переживаються [1, с. 7]. Ці дослідження показали, що звук може розповісти про специфіку події, а також сприяти створенню відчуття місця. Тобто, звук може викликати спогади про минулий досвід, який є частиною нашого зв'язку з місцем, культурою та спільнотою. У такому разі звуковий ландшафт варто розглядати як частину культурної спадщини. Його опис, архівація звуків та створення звукових карт може бути важливим для валоризації та підтримки унікальності культурної спадщини. Цей аспект поки не є дуже поширеним та глибоко дослідженим. Пенні О'Коннор стверджує, що інтерпретація естетичної цінності, яка зазвичай застосовується, дає лише часткове розуміння мультисенсорної значущості особливості місць, оскільки акцент до візуальних якостей переважає над іншими відчуттями [3, с. 371]. Естетична цінність культурних пам'яток, які вносяться до списку спадщини часто обмежується візуальною естетикою, також мало уваги приділяється визначенню культурних акустичних цінностей (місць, які в минулому цінувалися спільнотами за свої звукові характеристики) [3, с. 362].

Шефер розподіляв звуковий ландшафт на три рівні звуку: «лейтмотиви» – фонові звуки, які утворюють основу звукового ландшафту; «звукові сигнали» – звуки переднього плану, які є більш чіткими; «звукові знаки» – звуки, які мають особливе значення для місцевих спільнот [4, с. 9-10]. Цю схему можна використати для визначення та збереження різних аспектів звукового ландшафту. У одному випадку, звук може бути частиною загального естетичного досвіду приналежному певному об'єкту культурної спадщини, наприклад, звуковий ландшафт церкви. У іншому, він буде сам представляти унікальний культурний об'єкт, наприклад, звук дзвону.

Отже звуковий ландшафт варто розглядати як важливу частину культурної спадщини, тому він заслуговує на збереження. Особливо це актуально в українському культурному контексті. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну актуалізувало проблему збереження пам'яток української культури. Український звуковий ландшафт двічі

опинився під загрозою зникнення через забруднення акустичного середовища звуками війни та знищення об'єктів культурної спадщини, які створювали звук чи мали особливі акустичні характеристики. Тому архівації сучасних культурних звукових ландшафтів української культури має вирішальне значення для передачі нинішнього звукового ландшафту наступним поколінням з метою збереження культурної ідентичності.

Література:

1. Martin B. Soundscape Composition: Enhancing our understanding of changing soundscapes. *Organised Sound*. 2017. Vol. 23, no. 1. P. 20–28. URL: <https://doi.org/10.1017/s1355771817000243> (date of access: 28.04.2024).
2. Neonatal Musicality: Do Newborns Detect Emotions in Music? / E. Nagy et al. *Psychological Studies*. 2022. URL: <https://doi.org/10.1007/s12646-022-00688-1> (date of access: 28.04.2024).
3. O'Connor P. The Sound of Silence: Valuing Acoustics in Heritage Conservation. *Geographical Research*. 2008. Vol. 46, no. 3. P. 361–373. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1745-5871.2008.00529.x> (date of access: 28.04.2024).
4. Schafer R. M. The soundscape: Our sonic environment and the tuning of the world. Rochester, Vt: Destiny Books, 1994. 301 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-390-6-3>

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ ПАМ'ЯТІ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ НА ПРИКЛАДІ СУЧАСНИХ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК В КОНТЕКСТІ MEMORY STUDIES

Марченко В. С.

студентка I курсу

*Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

В контексті російсько-української війни, яка має значний вплив на суспільство, зокрема на культурну сферу, виникає потреба філософсько-культурологічного осмислення концепції культурної пам'яті. Дослідження спрямоване на аналіз основних концепцій, які вже вивчалися вченими у контексті культурної пам'яті, та їх застосування до пам'яток, що збереглися на території України.